

Ladislau
Episcop de Oradea

V / 2011

Nr. 1754 / 2011

PARTICIPAREA LA RECENSĂMÂNT

Având în vedere apropiatul recensământ al populației, în urma mesajului personal adresat credincioșilor din Dieceza de Oradea, îndemn în continuare pe toți să își asume cu curaj apartenența etnică, lingvistică și religioasă. Rezultatele recensământului vor determina destinul Bisericii noastre locale, al instituțiilor noastre, al școlilor noastre și al limbii noastre materne pentru următorii zece ani.

Având în vedere importanța recensământului, Conferința Episcopală din România, cu ocazia sesiunii de toamnă organizate la Chișinău în perioada 20-23 septembrie 2011, a adresat un mesaj către credincioșii catolici, îndemnându-i să își declare identitatea catolică.

Rog pe Prea Cucernicii Confrați, ca în duminicile viitoare să aducă la cunoștința credincioșilor noștri scrisoarea pastorală a episcopilor catolici din România și în sensul mesajului transmis deja cu numărul 1541/2011, să încurajeze credincioșii să participe la recensământul populației.

* * *

Credința noastră este viața noastră!

Scrisoarea pastorală a episcopilor catolici din România, cu ocazia recensământului populației, 2011

Iubiți frați și surori în Cristos,

Noi, episcopii catolici din România, reuniți la Chișinău, pentru sesiunea de toamnă a Conferinței Episcopale, având în vedere apropiatul recensământ al populației, care va avea loc în perioada 20-31 octombrie, vă îndemnăm cu tărie

să participați la recensământ și să vă declarați identitatea catolică și adeziunea la învățătura Bisericii Catolice.

Credința noastră este viața noastră! Declararea identității catolice nu este doar o obligație morală de mărturie, dar va contribui și la conturarea reală și corectă a comunității catolice din România și Europa. Redarea dimensiunii reale a comunității noastre va fi spre beneficiul Bisericilor noastre – Romano-Catolică și Greco-Catolică – și va contribui la bunul mers al vieții religioase și al activității noastre în viitor.

Vă îndemnăm să rămâneți tari în credință, să nu vă lăsați influențați negativ, să rămâneți fideli învățaturii primite, lăsată nouă de Cristos și îmbogățită de Tradiția Bisericii. Recensământul populației ne oferă posibilitatea de a mărturisi cu tărie credința noastră în Cristos și adeziunea noastră la valorile morale și religioase propuse și promovate de Biserica Catolică.

Vă îndemnăm, așadar, să umblați cu vrednicie, după chemarea cu care ați fost chemați! (conf. Ef 4,1)

Chișinău, 22 septembrie 2011

Membrii Conferinței Episcopilor Catolici din România

* * *

Nr. 1755/2011

DESPRE CATEHEZĂ

Începutul noului an școlar înseamnă totodată organizarea și începerea activității de catehizare. În cursul lunii august am întâlnit deja colaboratorii noștri care lucrează ca și profesori de religie în școlile din Dieceza de Oradea. Am apreciat cu precădere faptul că la întâlnire au venit și câțiva preoți, ceea ce evidențiază locul fundamental pe care îl ocupă catehizarea în cadrul misiunii noastre preoțești, respectiv sprijinirea celor care ne ajută în acest domeniu.

La punctul 47 din *Directorul pentru slujirea și viața preoților* se specifică în mod clar: „În calitate de colaborator și misionar, preotul răspunde de organizarea, armonizarea și îndrumarea catehizării în comunitatea încredințată lui. ... Ca educator al credinței, preotul trebuie să asigure locul de cinste pe care îl va ocupa cateheza în educația creștină din cadrul familiei, predarea religiei, familiarizarea cu mișcările apostolice etc, precum și faptul că ea (cateheza) va ajunge la toate grupurile de credincioși: copii, tineri, adulți, vârstnici.”

În lumina celor de mai sus, rog pe Prea Cucernicii Confrați să profite de toate posibilitățile oferite și să abordeze cu mare seriozitate organizarea și desfășurarea catehizării atât la nivel parohial, cât și la nivel școlar. În mai multe locuri, preoții sunt ajutați de profesori de religie, însă acest lucru nu înseamnă că, în calitate de preoți, suntem scutiți de activitatea catehetică. Dimpotrivă, avem obligația de a sprijini munca profesorilor noștri de religie și de a urmări îndeaproape activitatea acestora, astfel încât acest instrument fundamental al evanghelizării să fie cât mai eficient în educarea tinerei generații.

Statul asigură un cadru legal pentru **cateheza școlară**. Prin urmare, trebuie să profităm de orice oportunitate pentru ca toți copiii catolici care învață în școli să beneficieze de cateheză prin intermediul preoților sau al profesorilor de religie catolici și să primească și note. Neglijarea copiilor catolici prin neasigurarea catehezei școlare catolice constituie o omisiune gravă.

În vederea organizării și a desfășurării catehezei școlare, Dieceza de Oradea a dezvoltat și întreține relații bune cu conducerea Inspectoratelor Școlare Județene. Astfel, orice dificultate legată de cateheza școlară catolică, formarea grupurilor, notarea elevilor, activitatea profesorilor de religie se vor comunica responsabililor diecezani pentru cateheză, Msgr. Kiss Albert, respectiv sora Vajda Zita Bonifácia, care vor oferi asistență pentru validarea drepturilor noastre în acest sens și soluționarea dificultăților. Să nu uităm faptul că preoții sau cateheții de altă religie nu pot obliga elevii catolici să participe la altă decât cea catolică. Acolo unde sunt puțini elevi catolici și nu se pot forma grupuri separate, printr-un contract încheiat cu conducerea școlii orele de catehizare se pot ține și la parohie. Și în acest caz, notele se vor trece în catalog, respectiv în carnetul de note.

În Dieceza de Oradea, în afară de cateheza școlară, rămâne în vigoare și are caracter obligatoriu pentru toți preoții și **cateheza parohială**. Este de așteptat ca însuși parohul sau capelanul să asigure cateheza parohială. Credința catolică se poate aprofunda mai mult prin cateheza parohială, de aceea este important să se acorde o atenție deosebită grupurilor care se pregătesc pentru prima împărtășanie sau pentru primirea sfântului mir.

Rog așadar parohii ca, deja în cursul lunii octombrie, să alcătuiască grupurile care se pregătesc pentru prima împărtășanie, respectiv primirea sfântului mir în anul 2012 și să înceapă pregătirea serioasă a acestora în vederea administrării sfintelor sacramente. Am observat în mai multe locuri, că pregătirea pentru primirea sfântului mir începe abia în cursul verii, în „mod intensiv”, și durează câteva săptămâni. Acest lucru se poate resimți în comportamentul copiilor și al tinerilor care, sub „presiunea” pregătirilor, nu reușesc să-și aprofundeze cunoștințele și nu ajung la trăirea credinței. Să nu ne mirăm așadar, dacă, după prima împărtășanie și mai ales după miruire, sunt puțini cei care păstrează relația cu Biserica.

De asemenea, rog preoții ca, în cadrul catehezei parohiale, să se ocupe nu numai de grupul celor ce se pregătesc pentru prima împărtășanie sau miruire, ci să alcătuiască grupuri parohiale separate și pentru cei care au primit deja aceste sacrame. Să încercăm să ne adresăm tuturor copiilor și tinerilor și să le asigurăm posibilitatea de a participa la cateheza parohială, conform vârstei lor.

La organizarea catehezei să ne străduim să luăm legătura și cu părinții. Acest lucru are o importanță deosebită înainte de prima împărtășanie, respectiv înainte de miruire, căci implicarea părinților poate să constituie un mare ajutor în pregătirea temeinică a copiilor și a tinerilor.

Deasemenea, rog pe Prea Cucernicii Părinți, la pregătirea miruirii, să respecte prevederile canonului 893 și 874. În acest sens, nașul de mir trebuie să fie „*catolic, să fi primit Mirul și Preasfântul Sacrament al Euharistiei*”.

* * *

Nr. 1756/2011

EPISCOPI REMARCABILI ȘI PERSONALITĂȚI DE SEAMĂ AI ORADIEI

Conferința cu titlul „*Episcopi remarcabili și personalități de seamă ai Oradiei*” ajunge anul acesta la cea de-a 13-a ediție. Evenimentul va avea loc la **15 octombrie 2011 orele 10.00**, în sala festivă a Palatului Episcopal, în organizarea Fundației Culturale Sapientia Varadiensis, Uniunea Organizațiilor Civile din Bihor și Oradea, respectiv Episcopia Romano-Catolică de Oradea propunându-și prezentarea episcopului Fráter György, episcop de Oradea și cancelar de Ardeal. Conferențieri invitați vor fi Mons. Dr. Marton József, profesor universitar, preposit de Alba Iulia, și Dr. Oborni Teréz, colaborator al Institutului de Științele Istoriei MTA. De asemenea, vor susține prelegeri Dr. Fleisz János, profesor universitar și Msgr. Fodor József, vicar general.

Invit și pe această cale pe Prea Cucernicii Confrați să sprijine acest eveniment, și să participe la conferințe cinstind astfel amintirea episcopului nostru care a cunoscut un destin tragic. Vă așteptăm pe toți cu drag!

* * *

Nr. 1757/2011

SĂRBĂTOAREA HRAMULUI CAPELEI EPISCOPALE

Invit cu drag pe confrății mei întru preoție, precum și pe călugării și călugărițele din Dieceza de Oradea să participe la solemnitatea hramului capelei episcopale

din Oradea care o vom celebra în anul acesta anticipat, la data de **3 noiembrie 2011**, în ajunul sărbătorii Sfântului Carol Borromeo. Liturghia solemnă se va celebra la **orele 11.00**, predica fiind rostită de Pr. Vakon Zsolt, secretar episcopal. După sfânta liturghie, toți cei prezenți sunt așteptați la o agapă modestă.

* * *

Nr. 1758/2011.

CONVOCARERA SENATULUI PREOȚESC

În scrisoarea episcopală IV/2009 am anunțat constituirea Senatului Preoțesc. Conform Regulamentului în vigoare, la **9 noiembrie 2011 orele 10.00** convoc ședința ordinară a Senatului Preoțesc, în compoziția publicată în scrisoarea pastorală mai sus menționată sub numărul 1207/2009.

* * *

Nr. 1759/2011.

DIN NOU DESPRE OBLIGATIVITATEA DE REZIDENȚĂ ȘI DISPONIBILITATEA PREOȚILOR

În prima mea scrisoare episcopală din acest an, sub numărul 224/2011 am abordat obligativitatea de rezidență a preoților. Deoarece la biroul episcopal am fost sesiat de mai multe ori despre faptul, că preoții nu pot fi contactați, rog încă o dată pe Prea Cucernicii Confrați: să gestioneze în mod responsabil libertatea de care beneficiază atunci când își organizează și utilizează timpul! Atunci când își organizează timpul, să nu uite că sunt preoți și se află în parohie pentru credincioși. Astfel, preotul trebuie să fie disponibil și să poată fi contactat. Absențele din parohie trebuiesc anunțate conform celor rânduite în scrisoarea episcopală menționată, specificându-se și persoana – locțiitorul – la care se pot adresa credincioșii în caz de nevoie.

Fiecare paroh va **afișa orarul săptămânal al liturghiilor**, la intrarea bisericii, într-un loc bine vizibil din exterior, precum și orarul devoțiunilor, inclusiv informațiile conexe (de ex. date de contact). Totodată, la intrarea fiecărui oficiu parohial se va monta **o tăbliță cu inscripția instituției (Parohia Romano-Catolică)** și se vor afișa orele de public ale biroului parohial, atunci când credincioșii pot contacta parohul. Să ne aflăm mereu la dispoziția credincioșilor și în perioada de audiență să le asigurăm posibilitatea de a-și rezolva la parohie problemele legate de Biserică.

Nr. 1760/2011.

INVENTARIERE ÎN DIECEZA DE ORADEA

Ultima inventariere în Dieceza de Oradea a avut loc în anii 70. Aceste inventare s-au referit la terenurile și bunurile imobiliare ale Bisericii, toate înzestrările bisericești și parohiale. Datorită schimbărilor survenit în ultimele decenii, vechile inventare au devenit inexacte și, prin urmare, ele trebuiesc actualizate. După pregătirea noile formulare de inventar, în cursul toamnei vom începe inventarierea în parohii. Rog Prea Cucernicii Confrați, să ajute și să sprijine reprezentanții biroului episcopal în elaborarea exactă a inventarelor.

De asemenea, rog preoții ca, la întocmirea inventarelor, să acorde o atenție deosebită pentru *fundus instructus*, care, dacă este necesar, va fi reconstituit, iar acolo unde există, va fi menținut. *Fundus instructus* reprezintă dotația de bază a fiecărei parohii și cuprinde următoarele:

1. **Biroul parohial** și dotările acestuia: un birou cu scaun, masă, 3-4 scaune, dulap de arhivare/acte, o cruce, poza Sfântului Părinte și poza episcopului, harta diecezei și ștampila parohiei;
2. **Cameră pentru capelan și/sau cameră de oaspeți** cu dotările necesare: masă, masă birou, scaune, dulap de haine, cruce;
3. **sufragerie** cu mobilierul și dotările necesare: masă, scaune și serviciu de masă pentru 6-12 persoane;
4. **dotările de bază ale clădirii**: conducte de apă, rețea electrică, sobe, instalații sanitare, respectiv instalațiile tehnice achiziționate din fondul diecezan și/sau parohial: mașină de spălat, frigider, alte articole casnice, automobil de serviciu, etc. Aici se încadrează și bunurile destinate sau oferite parohiei sau parohului în scop de utilizare publică.

Constituirea și menținerea *fundus instructus* are prioritate în fiecare parohie și trebuie să rămână la locul său original. Proprietatea privată a parohului nu o poate înlocui căci *fundus instructus* nu slujește scopuri private, ci scopuri publice.

* * *

Nr. 1761/2011

ADRESA SERVICIULUI DE POMPIERI

Secretariatul de Stat pentru Culte a rezumat recent concluziile inspecțiilor efectuate pe linie PSI în perioada 1 mai 2010 - 30 iunie 2011 și a publicat lipsurile identificate cu ocazia acestor inspecții. Lista se poate consulta la adresa www.culte.ro/NoutatiDetalii.aspx?ID=6882.

Rog Prea Cucernicii Confrați să corecteze cât mai curând orice deficiențe în acest sens din bisericile noastre, căci avem interesul de a păstra și asigura moștenirea lăsată nouă de către strămoși. Atrag în mod deosebit atenția asupra a două probleme extrem de importante – care figurează și în procesele verbale:

- riscurile prezentate de instalațiile electrice neizolate în mod corespunzător și improvizate;
- incendiile provocate de paratrăsnete nefuncționale.

Să acordeăm o atenție deosebită pericolelor existente și să luăm măsuri pentru corectarea deficiențelor. Deși nu se leagă în mod strâns de activitatea pastorală, sarcinile de acest tip țin de responsabilitatea noastră și sprijină munca de preot, căci bunurile încredințate nouă sunt absolut necesare pentru desfășurarea eficientă a activității noastre.

* * *

Nr. 1762/2011

PREVEDERI CONFORM CODULUI MUNCII

Conform noilor prevederi ale Codului Muncii, ne revine obligativitatea de a completa dosarul de personal al fiecărui angajat (clerici și laici). Prin aceste documente putem justifica raportul de muncă cu angajații noștri. În afara documentelor elaborate până în prezent, la dosarul fiecărui angajat vom adăuga următoarele: fișa postului care cuprinde sarcinile de serviciu și de competență profesională referitoare la postul ocupat, respectiv criteriile de evaluare stabilite de către angajator. Conținutul acestor acte se va aduce la cunoștința tuturor angajaților și se va păstra în dosarul personal, după semnarea de către angajator și angajat. Semnarea acestor documente se va putea face la Biroul Episcopal începând cu data de **1 noiembrie 2011**. La sfârșitul fiecărui an, Oficiul Episcopal va evalua munca angajaților proprii, conform criteriilor date.

Conform aceluiași prevederi ale Codului Muncii, cărțile de muncă utilizate până în prezent s-au închis la data de 31 decembrie 2010 și au fost înlocuite de sistemul de evidență electronică – Registrul general de evidență a salariaților. Conform prevederilor, angajații noștri pot solicita preluarea carnetului de muncă. Acestea pot fi ridicate la Biroul Episcopal. Rog preoții să comunice angajaților această posibilitate.

Episcopia asigură posibilitatea de păstrare a carnetelor de muncă pentru angajații (clerici și laici) care nu solicită emiterea acestora.

Nr. 1763/2011

TRANSFERURI ÎN DIECEZA DE ORADEA

Următoarele modificări de personal au fost operate în Dieceza de Oradea:

De la 1 septembrie 2011

- Pr. GONDEC Jan, paroh de Budoii, a fost pus la dispoziția Diecezei de Nitra/Slovacia.
- Pr. FRNKA Jaroslav, vicar parohial de Ineu, din Dieceza de Timișoara, a fost numit paroh la Budoii și totodată a fost primit în Dieceza de Oradea. Mulțumesc episcopului său de până acum pentru ajutor și bunăvoință și rog preoții să îl primească pe noul Confrate cu mare drag în rândul nostru.
- Pr. VARGA Sándor, preot proaspăt hirotonit, a fost numit vicar parohial la parohia din Valea lui Mihai;

De la 1 octombrie 2011

- Pr. GIOSANU Leonard, director de programe la Radio Maria Ardeal, a fost eliberat din această funcție și numit paroh de Mișca.

* * *

Nr. 1767/2011

SUSPENSIO SACERDOTIS TYEPÁK LÁSZLÓ

Ab 26. Augusti 2011 sacerdos TYEPÁK László generaliter suspensus propter desertionem sacerdotii.

Oradea, 5 octombrie 2011

† László L.S.
Episcop de Oradea